

Årsrapport fra programsensor

Navn: *Agnar Aamodt*

Professor ved Institutt for datateknikk og informasjonsvitenskap, NTNU

Leder av Faggruppe for intelligente systemer

Programsensor ved

- fakultet: *Det samfunnsvitenskapelig fakultet, UiB*
- studieprogram: *Bachelorprogram i kognitiv vitenskap*

Oppnevnt for perioden: *2010 – 2013*

Denne rapporten gjelder perioden: *kalenderåret 2011*

Innhold:

1. Bakgrunnsinformasjon
2. Studieprogrammet som helhet
3. Evaluering av enkeltemner
4. Evaluering av vurderingsordningene som er knyttet til programmet
5. Oppsummering

1. Bakgrunnsinformasjon

Dette er andre programsensorrappport i inneværende periode, og dekker vår- og høstsemesteret 2011. Rapporten er basert på dokumentasjon mottatt fra, og samtaler med, programmets studieveileder Liv Kristiane Bugge, møte med programmets leder, Bjørnar Tessem juni 2011, deltakelse i Programråd-møte 20.06.2011, samt informasjon innhentet fra relevante web-sider.

2. Studieprogrammet som helhet

Etter oppstarten av Bachelorprogrammet i kognitiv vitenskap (KogVit) høsten 2006, og en del justeringer i tiden etterpå, har programmet blitt modent og kommet inn i en veletablert og stabil fase. Dette selv om programmet selvfølgelig er relativt nytt sammenlignet med mange andre studieprogrammer. Det er all grunn til å være fornøyd med resultatene hittil, selv om også dette programmet, liksom mange andre studieprogrammer, sliter med frafall fra studiet og ikke-normerte studieløp. Det er gledelig å se at det djerve initiativet som Universitetet i Bergen tok ved å opprette dette studieprogrammet har resultert i et godt studietilbud med en rimelig god oppslutning og et gjennomføringsresultat som generelt sett er på linje med andre studieprogrammer. Det betyr ikke at alle ambisjoner er nådd; det ville selvfølgelig vært ønskelig med

flere studenter og færre avvik fra det vanlige studieløpet, noe Programrådet og studieprogramledelse også er fullt klar over og vil fortsette arbeidet for.

Ser vi på utviklingen siden programmet startet (basert på oversikten som Liv Kristiane Bugge ga på møtet i Programrådet 20.06.11) har opptaket ligget på ca. 30 pr. år – varierende mellom 27 (2009) og 36 (2010). Ferske tall fra høstopptaket 2011 viser et opptak på 37, og tall fra februar 2012 tyder på at ca. 10 av disse har sluttet eller gått over til annet studium. Uansett indikerer dette en økning de to siste år sammenlignet med tidligere år.

Ser vi på gjennomføringsfakta i emnet KogVit101 for de to siste år har 20 studenter gått opp til eksamen hvert av årene. Spesielt gledelig for 2011 er det at ingen strøk i faget (mot 6 stryk i 2010). Endringen siste år kan være tilfeldig, men den kan også indikere at forståelsen blant studentene av hva programmet dreier seg om, så vel som tilfredsheten blant de som går der, i hvert fall ikke er dalende. Studenter snakker sammen og jungeltelegrafene er en innflytelsesrik innretning. Informasjonen om studiet som ligger ute på web er også blitt betydelig forbedret fra de første årene. Blest om studiet i dagspressen, med positive studenterfaringer, er også bra, og kan hjelpe både i rekrutteringen og for reduksjon i frafallet. Intervjuet med Kristian Johansen i BA var både interessant og informativt hva studiet angår.

Frafallet fra KogVit-studiet har stort sett vist en synkende tendens siden oppstarten, men det er for tidlig å konkludere når det gjelder 2010-kullet (foreløpig frafall på ca. $\frac{1}{4}$, mot mellom $\frac{1}{3}$ og $\frac{1}{2}$ for 2008 og 2009-kullene). 2009-tallet (fracfall på 13 av 27) var foruroligende, og tallene jeg har fra tidligere tyder på at 4 av de 13 sluttet i løpet av første studieår mens de resterende 9 sluttet i – eller ved overgangen til – andre studieår. La oss bare håpe at tallene for 2010 ikke viser samme forløp. Frafall er noe vi har lært å leve for universitetsstudier, og det opplyses at tallene er enda styggere for informasjonsvitenskap/informatikk generelt sett. UiB skiller seg heller ikke ut fra andre norske universiteter; det er samme situasjonen ved f.eks. NTNU.

Suksesshistorier er alltid bra å få med, og tilfellet med KogVit-studenten som fikk pris for beste masteroppgave ved et universitet i Edinburgh er gledelig. Programrådet vurderer å bruke flinke studenter mer aktivt som medhjelpere til andre studenter for å forbedre opplevelsen og resultatene i studiet, og også forebygge frafall. Dette er positivt og viser også at det hele tiden jobbes for å forbedre studiet. Enkelteksempler som Edinburgh-studenten, intervjuet i BA, så vel som vesentlig redusert strykprosent i KogVit101 er i det minste indikatorer på at studiet trekker til seg gode – og til dels eksellente – studenter, som igjen er god kreditt til studieprogramledelsen så vel som faglærere.

Med den form og innhold som kjernefaget KogVit101 har fått ser dette faget nå ut til å ha blitt den motoren i første studieår som det var tiltenkt. Kun mindre justeringer blir nå vurdert fra år til år, slik vanlig praksis er for alle fag.

De enkelte samarbeidende institutters egne studieprogrammer vil naturlig nok endres over tid, men dette har hittil blitt gjort uten uoverkommelige konsekvenser for KogVit-programmet. I 2011 var det spesielt ved Institutt for lingvistik, litteraturvitenskap og estetiske fag (LLE) det ble gjort endringer ved at to fag som inngår i KogVit-programmet ble slått sammen til ett fag med dobbel studiepoengbelastning. Dette medførte også visse innholdsmessige endringer, bl.a. at

innføringen i Lisp-programmering forsvinner. Programrådet uttaler, i referat fra møtet 20.06.11, at dette er uheldig og vil se på muligheter for å innlemme denne delen i andre emner.

Internasjonalisering er viktig for dette fagområdet, og det er meget positivt at så mange av KogVit-studentene (9 hittil) tar eller har tatt deler av universitetsstudiene sine ved utenlandske universiteter. Det er å håpe at strømmen også vil gå andre veien etter hvert – og kanskje er dette allerede tilfellet: Det at KogVit101 undervises på engelsk, og også tas av utenlandske studenter, er positivt. Arbeidet i internasjonale fagnettverk, slik som Cognitive Science Network og Cognitive Science Society, vil også bidra til en styrking av den internasjonale akselen innen kognitiv vitenskap som egen disiplin.

Undervisningssamarbeidet med Lindköping er en spesiell ordning som først og fremst gjelder enkeltfag og som kommer i tillegg til de andre og mer generelle utvekslingsprogrammene som fins. Tilbudet er nytt, og det blir interessant å se hvilken effekt dette spesielle samarbeidet får etter hvert. Siden Lindköping Universitet både har master- og dr.grads-programmer i kognitiv vitenskap vil det være en bra partner også om videregående studier ønskes utviklet ved UiB etter hvert. Alle slike utvekslingsprogram bør også vurderes som kimer til mulige forskningssamarbeid med de aktuelle forskningsgruppene, slik Programrådet også har anført.

Konklusjon er at KogVit-programmet er i en stabil fase innholdsmessig, med akseptabel studentprogresjon samlet sett og tildels meget gode resultater når det gjelder enkelte studenter. Som konklusjonen var i min forrige programsensor-rapport er studiet både godt sammensatt og meget godt drevet av daglig ledelse, faglærere og programråd, samtidig som det kontinuerlig ses etter mulighet for forbedringer. Jeg har ingen spesielle tiltak å foreslå nå, utover å støtte de tiltakene og vurderingene som Programrådet selv har foreslått og som er nevnt ovenfor.

3. Evaluering av enkeltemner

Jeg har ikke mottatt noen faglærerrapporter denne gang (endring i rapporteringskrav eller praksis?), og studentevalueringer kun for fagene INF100 og INFO282, hvor svarprosenten lå på henholdsvis 27 og 33. Jeg har mottatt karakterrapporter for alle emnene som inngår i studiet.

Generelt sett er det overraskende mange KogVit-studenter som melder seg opp til eksamen uten å møte opp på eksamensdagen. Dette har også vært et problem tidligere, og noen tall eksemplifiserer dette også for 2011: I KogVit101 var det 12 av 29 oppmeldte som ikke møtte, i INFO102 var det 11 av 27, og i INFO232 6 av 17. Situasjonen er ikke helsvart, og den var bedre i, for eksempel, INF100 (6 av 31), Fil105 (2 av 6), og INF227 (1 av 7). Dette kan uansett tyde på at en del studenter har problemer med en regulær gjennomføring av studiet, noe som bør analyseres og tas tak i, da både studentopplevelsen og gjennomføringsgraden, så vel som rekrutteringen, kan lide.

Når det gjelder karakteroversiktene synes det å være en endring til det positive. KogVit101 er allerede nevnt hva stryk angår, og i tillegg er karaktersnittet høyere enn før. Under antakelse av uendret vanskelighetsgrad for eksamen er dette bra, selv om det ikke bør trekkes vidtrekkende konklusjoner fra dette ene eksemplet. Faglærer har ønsket større involvering av andre forelesere, noe som nå er i ferd med å skje. Etter at pendelen har svingt mellom kun enkeltforelesere i sine

spesialemer, til det helhetlige opplegget som vi alle ønsket, er det en sunn utvikling at en lander på en formålstjenlig kombinasjon av helhet og enkelte spesialtemaer med tilhørende forelesere.

INF100 har også utviklet seg meget positivt, fra å være et fag som skaffet mange studenter problemer til å ha blitt et fag som får en god evaluering og en jevnt god karakterfordeling. Hverken evalueringssvarene eller karakterfordelingen er brutt ned til det enkelte studieprogram, men både prosent ikke-møtte på eksamen og strykprosent var i 2011 bedre for KogVit-studenter enn for gjennomsnittet (19% mot 25% ikke-møtte og 8% mot 10% stryk). Studentevalueringen for dette emnet ble besvart av 11 KogVit-studenter, som er høyere deltakelse enn gjennomsnittet. Evalueringssvarene på de enkelte punktene har stort sett tyngden i området middels til svært godt, som tilsier at studentene i det store og hele er meget godt fornøyd med faget. Jeg finner ingen spesielt overraskende svar å trekke fram. I INF227 strøk 2 av KogVits 7 studenter, mens ingen fra andre studieprogrammer strøk (16 studenter totalt). Tallene blir her så små at generaliseringer blir vanskelig. Snittkarakter for faget totalt er C med et tyngdepunkt mellom C og D.

For INFO282, det andre faget som jeg har mottatt studentevaluering for, ble evalueringen besvart av 11 studenter. Svarene ligger også her i det øvre sjiktet på skalaen. 5 studenter har kommentert labøvingene, med resultater som spriker fra meget positive kommentarer (3) til misnøye med deler av opplegget (2). Det er uansett vanskelig å trekke en konklusjon ut fra dette, så hvordan disse tilbakemeldingene kan brukes videre blir det opp til faglærer å vurdere. Karaktermessig viser faget en normal og grei fordeling, med 1 stryk av 13 KogVit-ere som møtte til eksamen. Ser en på karakterene for INFO-fagene (INFO102, INFO232, INFO282) under ett er bildet det samme som for INFO282 alene, med 0 eller 1 stryk for studenter på KogVit-studiet. Snittkarakterer for studentene samlet er C for hvert av emnene, med tyngdepunkt mellom B og C for INFO 102 og INFO 232, og mellom C og D for INFO282.

I fagene LING122 og DASP106 var det ingen stryk. KogVit-studentene utgjorde ca. halvparten av de eksamensoppmøtte studentene i disse fagene – men igjen: KogVit-studentene utgjorde en vesentlig høyere andel av ikke-møtte enn studentene fra andre studieprogrammer. For LING122 var alle karakterene enten A eller B (flest A!), mens DASP106 hadde et C-snitt med tyngdepunkt mellom C og D.

I FIL105 var det heller ingen stryk, 4 av 5 oppmøtte var KogVit-studenter, og karakterene fordelte seg på B og C. I LOG101 var 21 av 23 fra KogVit, med en strykprosent på 33%. Dette faget er en viktig del av studiet, men ser ut til å volde en del problemer. Om dette skyldes mismatch mellom forventet og reell arbeidsmengde eller noe annet bør analyseres, og en bør se om det fins tiltak som kan rette på situasjonen. Dette faget skiller seg markant ut når det gjelder strykprosent.

PSYK120 hadde kun studenter fra KogVit-programmet i 2011, med et oppmøte på 7 studenter hvorav 1 stryk. Svake karakterer i forhold til andre fag – et snitt på D med tyngdepunkt mellom D og E – kan være tilfeldig gitt det lave antallet studenter, men det bør uansett føre til at det går en runde for å finne mulige årsaker og eventuelle åtgjerder.

Konklusjon når det gjelder emnene, hovedsakelig basert på karakterutskrifter, er at de fleste fag har normale karakterfordelinger. Emnet LOG101 skiller seg ut fra normen når det gjelder stryk-

prosent, og LING122 og PSYK120 når det gjelder karakterfordeling – men her er studenttallene små. De to emnene som studenter har evaluert har fått gode evalueringer, og faglærerne bør vurdere om enkelte svarpunkter kan gi innspill til tiltak. Relativt stor grad av manglende oppmøte i oppmeldte emner for KogVit-studentene bør ses nærmere på.

4. Evaluering av vurderingsordningene som er knyttet til programmet

Vurderingsordningene i de enkelte fag er vel gjennomarbeidet og utprøvd. De varierer mellom eksamen og ulike former for mappe-evaluering, men er og i tråd med regelverk og praksis for universitetsfag på nasjonalt plan. Jeg har ikke fått signaler om problemer med vurderingsordningene for noen av enkeltfagene i KogVit-programmet.

6. Oppsummering

Viktigste punkter:

- Studieprogrammet er nå godt etablert, og holder høy kvalitet
- Studentmengden øker, og programmet tiltrekker seg eksepsjonelt gode studenter
- Suksesshistorier har dukket opp, og bør utnyttes i rekruttering og motivering
- KogVit101 har funnet sin generelle form, og økt bidrag fra andre faglærere er på plass
- LOG101 har relativt høy strykprosent
- Høy andel studenter som ikke møter til oppmeldte eksamener er et problem

Jeg syns arbeidet som programsensor har godt greit også denne gangen, og møtet med miljøet samt deltakelse i Programråd-møte i juni var meget verdifullt. Bedre grunnlag for å kommentere enkeltemner ville vært ønskelig, og manglende faglærerrapporter var et savn. Om de skriftlige rapporteringsrutinene ikke alltid fungerer ville det vært fint å kunne ha mulighet for en kort muntlig vurdering via telefon, noe som ville innebære at en liste med telefonnumre (inkl. mobilnumre) ble gjort tilgjengelig.

Trondheim, 1. mars 2012.

Agnar Aamodt
(sign)